

Марина Авраменко
студентка гр. ФМСзмп-11,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Федір Ткачик

ІДЕНТИФІКАЦІЯ МІЖДЕРЖАВНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ В КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ НА МИТНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

В умовах напруженої конкуренції за доступ до природних ресурсів та можливість бути суб'єктами транзиту товарів та ресурсів, за нові ринки збуту продукції і надання послуг, міжнародні торговельні відносини повсюди переслідують конфлікт інтересів, які виникають між суб'єктами ЗЕД. Для того щоб досягнути ефективного збуту продукції необхідно добре втримувати вже наявні та максимально швидко освоювати нові.

Надзвичайно гостро ці процеси проявляються саме в міжнародній торгівлі, де сходяться інтереси торгуючих суб'єктів, виробників продукції та національні інтереси країни-експортера. Тут сконцентровані конкурентні переваги груп товарів за різними характеристиками (технічний рівень, безпека для споживання, якісні та споживчі властивості, цінові параметри). При входженні на ринок схожих однотипних товарів з різних країн світу неминуче виникають конфлікти інтересів, які проявляються у формі торговельних суперечок.

Звісно жодна країна не ставить собі за мету розпочинати конфліктні ситуації та вступати в суперечки з партнерами, але коли виникають протиріччя їх потрібно врегульовувати. Зробити це можна з допомогою прийнятих та діючих міжнародних нормам і принципам, які регулюють міжнародну торгівлю. В всіх інших випадках торгові конфлікти можуть переростати в воєнні конфлікти.

Стан відносин між країнами вважається суперечкою лише у тому випадку, коли певні дії одної сторони сприймаються контрагентом як такі, що створюють загрозу країні в певній сфері її життєдіяльності і викликають занепокоєння та претензії до першої сторони, але остання не зважає на це [1, с. 143].

Однією з основних причин виникнення торговельної суперечки між країнами є порушення двосторонніх, регіональних або глобальних домовленостей однією із сторін, що спричиняє втрату або зменшення переваг іншої сторони торговельної угоди. Історичний аналіз природи походження міжнародних торговельних суперечок дозволив виділити такі їх типи (залежно від мотиву поведінки ініціатора суперечки):

- протекціоністські (захист внутрішнього ринку від імпорту та/або створення сприятливих умов для закордонної діяльності національних виробників);
- політичні (невдоволення внутрішньою і зовнішньою політикою певних держав, територіальні претензії тощо);
- ідеологічні (несумісність систем цінностей, які домінують у суспільствах країн, наприклад, комуністичні, ліберальні, консервативні, націоналістичні тощо);

– екологічні (пов'язані із порушенням норм дотримання екологічної рівноваги в різних середовищах, зокрема: надр, водних, повітряних тощо) та ін. [2, с. 32].

Торговельні війни, які ведуться між двома великими економіками, завжди здійснюють значний вплив на економічну ситуацію у світі загалом. Не стало винятком значне протистояння США та Китаю, що розпочалося у 2018 р. й пов'язане із запровадженням низки заходів із боку США для обмеження китайського експорту та відповідних зворотних дій із боку Китаю.

Торговельна війна між США та Китаєм створює негативний вплив передусім для самих країн та їхніх зовнішньоторговельних партнерів, даючи підґрунтя для формування негативних очікувань, які самі по собі чинять більше впливу, ніж саме явище торговельної війни. Окрім того, торговельна війна наклалася на економічний спад у Китаї, що відбилося на зниженні попиту на нафту. Як наслідок – падіння цін на нафту, що відчутно впливає на економічний стан країн-експортерів нафти з недиверсифікованим експортом.

Митна безпека як багатоаспектне явище має розглядатись як наявність в країні митних доктрин і політики; поступальний розвиток митної справи; формування адекватного вимогам часу митного простору; впровадження дієвої системи митного регулювання; забезпечення захисту митного кордону; належний стан митної системи; сукупність заходів зі здійснення ефективного митного контролю; унеможливлення порушення митних правил і вчинення злочинів у митній сфері; мінімізація митних ризиків; створення сприятливого митного клімату. Дотриманню вищезазначеного сприятиме формування дієвої системи забезпечення митної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Шевченко А. С. Міжнародний спір, його правова природа та мирне вирішення за допомогою арбітражу. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2012. № 5. С. 142–144.
2. Калюжна Н. Г. Міждержавні торговельні конфлікти як уособлення політики неопротекціонізму. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1 (1). С. 30–36.
3. Василиця О., Чех М. Торговельна війна між США та Китаєм: масштаби впливу. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 56. С. 3–8.